

SAVETOVANJA, OKRUGLI STOLOVI I PROMOCIJE

str. 155 - 159.

Održana prva Zimska škola evropskog prava

Na Zlatiboru je u periodu od 21-26. februara 2000. godine održana prva Zimska škola evropskog prava. Školu je pohađao 21 kandidat kojima je 13 istaknutih poznavalaca prava Evropske unije (univerzitetskih profesora, advokata i visokih službenika uprave) održalo 30 časova predavanja i 10 časova praktične nastave i obuke.

Obraćanje Rukovodioca Zimske škole evropskog prava polaznicima Škole

Drage kolegice i kolege, uvažene dame i gospodo, polaznici
prve Zimske škole evropskog prava,

Upravo završena prva Zimska škola evropskog prava pokazala je da postoji značajan interes za izučavanje prava EU, kao i da postoji dovoljno domaćeg znanja i kvalifikovanih stručnjaka voljnih da prenesu svoja znanja. I jednima i drugima se zahvaljujem. Prvima na poverenju, a drugima što su opravdali očekivanja prvih i što su svojim predavanjima ovu Školu učinili

evropskom u pravom smislu. To organizatora ove Škole: Pravni fakultet iz Kragujevca - Centar za pravo Evropske unije ohrabruje, ali i obavezuje da nastavi sa ovakvim i sličnim oblicima specijalističkih usavršavanja, s tim što će povremeno prilagodjavati svoj program aktuelnim zbivanjima u Evropskoj uniji i odnosima između Evropske unije i trećih država, a posebno prema SRJ.

Organizatori se nadaju da će ovaj pionirski poduhvat naići i na širu podršku, čime bi se bar u ovom jednom delu počeo realizovati još uvek aktuelni zaključak Savezne vlade iz 1996. godine o potrebi harmonizacije domaćeg prava sa pravnom regulativom Evropske unije. Naravno, organizator je svestan delikatnosti političkih odnosa koji trenutno postoje između SRJ i Evropske unije, ali je obedjen da oni ne odražavaju pravo stanje ukupnih odnosa ni relane dugoročne interese ni SRJ, ni Evropske unije.

Organizacijom ove Škole hteli smo i da pokažemo da se sa EU može komunicirati ne samo preko saopštenja i sankcija, već i na jedan vrlo civilizovan način - upoznavanjem i izučavanjem njihovih instituta i pravnog poretka. A to je najviše što se u ovom momentu može očekivati od pravničke struke.

Učešćem u ovoj Školi domaća pravna nauka dokazuje svoju naučnu zrelost i pripadnost onom pravnom sistemu koji se uobičajeno označava kao evropski, a koji se sve više preklapa i poklapa sa pravom Evropske unije, odnosno komunitarnim pravom. Ova pripadnost nije determinisana samo geografskim odrednicama, ni izvorima na kojima se poodavno zasnivaju domaći propisi, već i načinom pravničkog razmišljanja. Uostalom, na potrebu "evropeizacije" domaćeg prava preko "ugledanja" srbijanskih zakonopisaca na strane evropske uzore ukazivano je još i pre i za vreme Prvog srpskog ustanka - u mnogo odsudnijim vremenima za srpski narod.

U tom kontekstu posmatran, pomenuti zaključak Savezne vlade o potrebi harmonizacije domaćeg prava sa pravnom regulativom Evropske unije zapravo predstavlja revitalizaciju, čini mi se uvek prisutne i faktičkim putem sprovedjene ideje evropeizacije. Ova Škola je učinila samo jedan formalni i institucionalni korak na tom putu.

Stoga želim da vam se iskreno zahvalim, jer ste opredeljem da dodjete u Školu omogućili da se relaizuje ovaj pionirski poduhvat. Hteo bih

da se zahvalim i Ustanovi Studentskog oporavilišta koja je sve učinila da nam svima ovih sedam dana učini prijatijim na ovoj predivnoj planini koja je, takodje, pokazal sve zimske draži u pravom zimskom ambijentu.

U nadi da ćemo se do iduće Zimske škole ponovo sretati, želim vam profesionalni uspeh, zdravlje i ličnu sreću.

Održan naučni skup KUDA IDE EVROPSKA UNIJA POSLE AMSTERDAMA

U okviru prve Zimske škole evropskog prava na Zlatiboru je 26. februara 2000. godine održan Naučni skup pod naslovom "Kuda ide Evropska unija posle Amsterdama." Na Skupu je podneto 15 referata i pismenih saopštenja, koji su podeljeni u sledeće tematske celine:

Okvirni referati

Prof. dr Radovan D. Vukadinović: "Ugovor iz Amsterdama i perspektive EU u novom milenijumu".

Dr Slobodan Samardžić: "Ustavnost EU".

Dr Duško Lopandić: "Saradnja u unutrašnjim poslovima prema Ugovoru iz Amsterdama".

Mr Tanja Mišćević: "Koncept gradjanstva-državljanstva u Ugovoru iz Amsterdama".

Dr Dijana Marković-Bajalović: "Planirane izmene prava konkurencije u EU u oblasti kartelnih sporazuma".

Reforme institucija

Doc. dr Vesna Knežević-Predić: "Evolucija pravosudnog sistema EU".

Prof. dr Milenko Kreća: "Pravnopolitička značenja Evropskog suda za prava čoveka i dalji razvoj EU."

Mr Gordana Ilić: "Institucionalne reforme i "demokratski deficit" Evropskog parlamenta".

Spoljna politika EU

Mr Branislava Alendar: "Evropska unija i zemlje nečlanice - proširenje na Istok Evrope".

Prof. dr Predrag Simić: "Spoljna politika EU i mesto Jugoslavije".

Ekonomska i monetarna unija

Prof. dr Stevo Kovačević: "Uspostavljanje monetarne i ekonomske unije i euro".

Prof. dr Blagoje Babić: "Liberalizacija uslova za pružanje finansijskih usluga nakon Amsterdama".

Dr Miroslav Paunović: "Uvodjenje eura i njegov uticaj na ugovorne pravne odnose".

ZAKLJUČCI - PORUKE NAUČNOG SKUPA

Konstatovano je da Evropska (ekonomska) zajednica u dosadašnjem periodu ostvarila značajne rezultate u ekonomskom, pravnom i političkom smislu. U ekonomskom smislu, između država članica je uspostavljeno unutrašnje tržište na kome je omogućeno slobodno kretanje robe, ljudi, vršenje usluga i kapitala, a u toku je realizacija ekonomske i monetarne unije. Poseban izazov je nastao lansiranjem eura kao jedinstvene evropske valute. U pravnom pogledu, stvoreno je novo *sui generis* komunitarno pravo koje postoji paralelno sa nacionalnim unutrašnjim pravima država članica. Njihov međusobni odnos, kao i dejstvo komunitarnog prava na subjekte iz trećih

država se može objasniti samo poznavanjem posebnih komunitarnih načela. U teorijskom smislu ovo pitanje i dalje ostaje otvoreno za teorijske rasprave. U političkom smislu, Evropska zajednica se postepeno transformiše u političku uniju. Ovaj proces transformacije u ovom momentu izaziva najviše nedoumica, kako u pogledu proširivanja EU na istok i odnosa EU prema trećim državama, tako i u pogledu dubine integracije koja se može ostvariti između država članica.

Na Skupu je konstotovano da je Evropska unija nakon stupanja na snagu Sporazuma iz Amsterdama (prvog maja 1999), ušla u novu kvalitativnu fazu "zblizavanja naroda Evrope", ali i da će se već na pragu novog milenijuma naći na sudbonosnoj raskrsnici. Dostignuti stepen ekonomske integracije zahteva transformaciju Ekonomske zajednice u čvršću političku uniju, čiji pravni i politički položaj mora biti znatno odredjeniji nego što je to sada. Otuda se Evropska zajednica/Evropska unija nalazi u procesu kontinuiranih reformi. U unutrašnjoj organizaciji, planirano proširenje EU novim članicama nužno podrazumeva reformu institucija, kako bi se obezbedila njihova operativnost i efikasnost, jer su postojeći organi koncipirani za Zajednicu sa mnogo manjim brojem država članica. U međunarodnim odnosima, imponantni ekonomski rezultati koje je ostvarila Evropska unija nisu praćeni i adekvatnom političkom strukturom, niti je na međunarodnoj političkoj sceni Evropska unija izborila adekvatnu ulogu.

Na Skupu su osnovne dileme sa kojima će se u novom milenijumu suočiti Evropska unija vidjene u načinu rešavanja sledećih pitanja: može li i dalje opstajati Evropska unija bez ustava i šta će predstavljati njen ustav, kako će na jedinstvo država članica uticati novouvedeno načelo fleksibilnosti i načelo supsidijarnosti, hoće li se u novom milenijumu EU razvijati u više brzina, može li se očuvati stabilnost eura i jedinstvena monetarna politika i kako će to uticati na sve izraženiji problem nezaposlenosti i druga pitanja socijalne politike u pojedinim državama članicama, kakve će ekonomske efekte dovesti planirano proširivanje EU na Istok?

U političkom smislu, osnovna opasnost je vidjena u "amerikanizaciji" Evropske unije. Ispoljene slabosti u vođenju samostalne sopstvene spoljne politike uzrokovane su složenim odnosom koji postoji između EU i NATO saveza. Tek nakon rešavanja ovog odnosa može se očekivati da o Evropskoj uniji zaista odlučuju narodi Evrope i njihove države članice.